

3F BYGGE-, JORD- OG MILJØARBEJDERNES FAGFORENING

# FAGLIGT 2 / 2022

# FOKUS



Tema om  
uddannelse

LÆS SIDE 10

# Indhold

Leder .....	2
Fagenes fest .....	3
Tagdækker fylder firs .....	4
Indkvarteringsforhold rejses i Folketinget .....	5
Kort nyt .....	7
Tema om uddannelse .....	10
Forsvar din ret – hold ferie .....	17
Byggebrigade besøger eksguerillaer .....	20
Fagnørden .....	26
Pensionister .....	28
Opslagstavlen .....	29
Tillykke til nye svende .....	32

## Fagligt Fokus er medlemsblad for 3F Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening

Mølle Allé 26, 2500 Valby

Tlf. 70 30 08 26

bjmf@3f.dk

www.3f.dk/bjmf

### Tilrettælgelse og produktion

Anne Mette Omø Carlsen

anne.carlsen@3f.dk

Tlf. 27 77 36 00

### Kontakt

anne.carlsen@3f.dk

### Ansvarshavende

Claus Westergreen

### Layout

Eks-Skolens Grafisk Design & Tryk

### Tryk

Tarm Bogtryk Viborg A/S

### Oplag

9.000 stk.

### Næste blad

Fagligt Fokus nr. 3 2022

Deadline: 8. august

Omdelt: 12. september

### Forsidefoto

Andi Jølmark



[3f.dk/bjmf](http://3f.dk/bjmf)

## LEDER

# Forår med masser at kæmpe for

AF: CLAUS WESTERGREEN, FORMAND BJMF

Foråret med grønne skud på buske og grene står i fuldt flor. Smukke bøgegrene pyntede i toppen af de røde faner, da de endelig blev luftet den 1. maj. Sommeren er lige om hjørnet.

1. maj, der bød mere end foråret velkommen, men også coronaens tilbagetog, og ikke mindst et gensyn med gamle venner og kammerater og et håndslag på, at vi er her endnu.

Der er masser at tage fat på. OK 23 er lige om hjørnet, og vi skal kæmpe for at styrke vores løn- og arbejdsforhold. Måden vi kæmper på i Danmark er helt unik. Den danske model er ikke uden fejl og mangler – bevares, men den er ryggraden i vores måde at organisere os og opbygge vores samfund på. Forhandlinger, aftaler, afstemninger og gensidige aktionsmidler. Medinddragelse i vedtagelse af krav og prioriteringer og solidaritet og opbakning fagene imellem. Musketerånd og ed.

Til tider føles solidariteten lidt slatten, og til andre tider kan armene næsten ikke sænkes i eufori over et brus af sammenhold. Vi skal altid sigte efter det sidste!

Er den danske model ryggraden i opbygningen af vores samfundsmodel, så er tillidsmanden ryggraden i den danske model. Tillidsmand, tillidskvinde, tillidsrepræsentant eller i sin korteste og nyeste form: TR.

Kært barn har mange navne, men noget går lidt tabt i iveren efter at forkorte og rationalisere sproget. For eksempel forsvinder vores fælles viden om andelsbevægelsens tanker, når vi i dag siger Coop i stedet for Kooperationen. Ja, der er endda visse som udtaler det »kup« – Tsk, Tsk ... Men lad det nu ligge.

I forhold til TR, er det vigtigste ikke titlens køn, men derimod ordet »tillid«, der er kernen i titlen. Dén person, der vælges af kolleger til at varetage deres interesser skal være bindeleddet mellem kolleger og fagforening og sikre handling bag ordene – dét er et hverv, der fordrer respekt. Tilliden der vises skal honoreres, og må aldrig tages for givet.

Om vi er valgt på en arbejdsplads, ansatte i en fagforening eller valgt som formand af en generalforsamling, så er vi alle tillidsrepræsentanter, og skal være ildsjæle i den fortsatte udvikling af fagbevægelsen i Danmark.

Godt forår og God kamp – vi ses derude. ■



KOM TIL

FAGENES

FEST

I FAGFORENINGEN

MØLLE ALLÉ 26, VALBY

LØRDAG DEN 25. JUNI KL. 13.00

Tag familien under armen og kom, når parkeringspladsen ved BJMF omdannes til en markedsplads af festlige aktiviteter med musik, leg og god mad.

Fagene vil dyste mod hinanden i blandt andet: tovtræk, slå søm i og murstensløft. For børnene er der sjov og leg: hoppeborg, rodeogris, slushice og popcorn.

Grillen bliver tændt med både fisk, lam, pølser og grøntsager.

Øl og vand sælges til familievenlige priser.

I løbet af aftenen disker de unge op med en times gratis drinksbar.

Vi håber på høj sol. Uanset hvad, bliver det en festlig dag!

TILMELDING ER  
IKKE NØDVENDIG



John Læssøe, fagforeningens ældste ansatte, aktivist og engageret pensionist fylder 80 år.

## FØDSELSDAG

# Tagdækker fylder firs

Tagdækker, tjener, tillidsmand og travl aktivist. Fagforeningens ældste ansatte har mange jern i ilden.

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN · FOTO: SØREN D. ANDERSEN

John Læssøe er fagforeningens ældste medarbejder, i juli fylder han 80 år og skal selvfølgelig have et stort tillykke.

John er et kendt ansigt i fagforeningen, og en kendt stemme, der to dage om ugen ringer til rykkede og slettede medlemmer. Det har han succes med, og kaldes derfor også for win back-Læssøe, fordi han er godt til at fastholde medlemmer.

### FRA TJENER TIL TAGDÆKKER

John Læssøe startede som tjener, men var efter en årrække træt af tjenertjansen og blev uddannet tagdækker. Samme år blev han valgt som tillidsrepræsentant, og en lang karriere i fagbevægelsen begyndte. I mange år var John ansat i BJMF både i a-kassen og i den faglige afdeling, og selv da han gik på pension som 66-årig, kunne han ikke slippe arbejdet med medlemmerne.

– De unge i dag får ikke den opdragelse vi fik; at det vigtigste er at betale fagforening, husleje og mad. Vi mangler en strejke, der kan give dem noget opdragelse, siger John Læssøe, men understreger, at BJMF heldigvis har nogle gode og effektive unge mennesker.

John brænder tydeligvis for medlemmerne, og fortæller om hvordan han både har diskuteret med mødre

til unge lærlinge, talt med store bogstaver over for banker, og hjulpet med at forstå dagpengeretten. Alt sammen for at holde medlemmerne i det faglige fællesskabet.

### TRAVL AKTIVIST

Når John ikke taler med medlemmer, ligger han ikke stille på sofaen. Han er en travl pensionist med mange jern i ilden. Alt sammen med fokus på fagforeningen, og kampen for retfærdighed.

– Jeg er formand for vores fælles klub for pensionister i BJMF, hvor vi laver mange forskellige aktiviteter blandt andet besøg hos Navere, besøg på arbejdsmuseet, og debatter, fortæller John og understreger, at pensionisterne er dem, der har været med til at lave de gode overenskomster der er nu, og mennesker der har kæmpet en kamp for ordentlige løn- og arbejdsforhold hele livet.

John er også kasserer i den lokale afdeling af Folkebevægelsen mod EU på Stevns, hvor han bor. Selv mange af de rejser han har taget på har stået i fællesskabets tegn, og han har derfor været både på Cuba, i Bruxelles og rundt til mange demonstrationer i Europa.

Når John i juli fylder 80 år er det en faglig aktivist, og engageret ansat vi hylder. Stort tillykke til John Læssøe. ■



*Uhygiejniske køkkenforhold for udenlandske kollegaer. Fra et tidligere kontrolbesøg på Amager.*

## **UDENLANDSK ARBEJDSKRAFT**

# Indkvarteringsforhold rejstes i Folketinget

Byggefagenes Samvirke besøgte i januar bolig- og beskæftigelsesudvalgene i Folketinget, for at sætte fokus på boligforhold for rejsende kolleger.

TEKST: MADIS BRUUN PEDERSEN, BYGGEFAGENES SAMVIRKE  
FOTO: SØREN D. ANDERSEN & BYGGEFAGENES SAMVIRKE

Corona-smittefare, dårlige indkvarteringsforhold og udnyttelse af tilrejsende kollegers boligsituation var dagens emne, da Byggefagenes Samvirke havde foretræde for Folketingets Boligudvalg og Beskæftigelsesudvalg.

Anledningen var de boligforhold, som mange kolleger, der kommer på job i Danmark fra udlandet, oplever.

Det har i årevis været et kendt forhold, at indkvartering kunne misbruges af en arbejdsgiver til at lave social dumping, og på den måde presse lønningerne.

### **SMITTE PÅ DAGSORDENEN**

I forbindelse med coronapandemien har denne situation sat problemet hø-

jere op på dagsordenen. Hensynet til at beskytte sig mod Covid 19-smitte på byggepladserne, blev der tidligt under den første nedlukning i 2020 lavet vejledninger for at undgå.

Men smittefaren for indkvarterede kolleger var et oversete område. Det blev klart, da der i løbet af efteråret 2020 kom sager frem om, hvordan folk boede, og hvor tæt og under hvilke forhold, det skete. I flere tilfælde blev hele sjak smittet med corona.

### **NØDLOV**

Det førte til, at boligministeren i januar 2021 lavede en nødlov, som skulle dæmpe smittespredningen i boligerne. For at følge op på loven gennemførte Byggefagenes Samvirke hen over foråret 2021 en række besøg 'hjemme' hos kollegerne og medbragte information om beskyttelse mod Covid 19.

Besøgene viste, at der er meget at følge op på: folk boede mange gang alt for tæt, for dårlige, for farligt, for dyrt og for usselt. Det var de forhold,



*Dårlige og utilstrækkelige køkkenfaciliteter i bolig for udenlandske håndværkere.*



*Toiletforhold, der viser manglende rengøring og vedligeholdelse. En bakteriebombe uden lige. Fra et tidligere kontrolbesøg på Amager.*

som samvirket var i Folketinget for at orientere politikerne om.

### UKLAR KONTROL

Besøgene viste også, at der var store huller i lovgivningen med hensyn til, hvem der skal holde kontrol med indkvarteringsforholdene: Arbejdstilsynet eller kommunerne?

– Vi oplevede, at når vi indberettede forholdene til kommunerne, pegede de på Arbejdstilsynet (AT). Og når vi henvendte os til AT, pegede de på kommunerne, sagde Henrik Juul Rasmussen, formand for samvirket.

Ligeledes efterlod loven, som ophørte med udgangen af oktober 2021, også et hul i forhold til kontrollen med de boliger, som ikke var stillet til rådighed af arbejdsgiveren, men som folk via egne netværk og kontakter selv fandt.

– Kan vi være det bekendt?, spurgte Henrik Juul Rasmussen under udvalgsbesøget, og henviste til eksempler, som både var fysisk ringe, uhygiejnske og direkte livsfarlige.

– I et tilfælde var et børneværelse delt i to med en væg, som betød, at der ikke var noget vindue i det ene værelse. Hvad nu, hvis der opstod brand, så var der ingen flugtvej, påpegede Henrik Juul Rasmussen og tilføjede, at der er brug for lovgivning på det her område.

### EN BOLIGTJENESTE

Samvirket har udarbejdet flere forslag til, hvordan anstændige forhold kan sikres: der bør lovgives om ansvaret, som skal ligge i en slags boligjeneste sammensat af kommunerne og Arbejdstilsynet.

– Det kan være på kommunalt plan visse steder, andre steder måske tværkommunalt eller evt. på regionsplan, foreslog Henrik Juul Rasmussen.

De to folketingsudvalg har nu bedt henholdsvis bolig- og beskæftigelsesministrene om at se på de forslag, som Byggefagenes Samvirke har udarbejdet. ■

**UDTALELSE**

# Vi vil ikke mere EU – bevar forsvarsforbeholdet

TEKST: EU-UDVALGET I BJMF

Forsvarsforbeholdet er vores garanti for suveræniteten på forsvarsområdet.

EU skal ikke have magt over danske forsvarspolitik. Den magt bør kun vores folkevalgt have. Mange dele af EU's forsvarsdimension er endnu mellemstatslige, men flere områder kan blive overstatslige uden, at vi får en ny folkeafstemning. Hvis vi har mistet forsvarsforbeholdet, så fanger bordet.

Folketinget har besluttet, at vi den 1. juni skal stemme om afskaffelse af forsvarsforbeholdet. Politikerne udnytter krigen i Ukraine og prøver at presse os til at deltage i EU's militære projekt. Det bliver dyrt. Vi betaler allerede i til Natos budget, som er 15 gange større end Ruslands. Vi kan udslette verden utallige gange, så det er ikke våben vi mangler.

Udover, at vi afgiver suveræniteten, så vil vi ikke kunne begrænse de enorme beløb, som EU kan

bestemme, at vi skal bruge på EU's militarisering. Vores soldater vil kunne sætte endnu et mærke på tøjet, ud over det danske og NATO-emblemet, nemlig EU flaget. Vi kommer til at deltage i EU's kampgrupper, og underlægge os EU's forsvarspolitikker.

EU's forsvarsfond har et svimlende budget, der gælder fra 2021 til 2027 på 2,7 milliarder Euro alene til forskning, 5,3 milliarder Euro til fremstilling (støtte til våbenfabrikker) og 8 milliarder Euro til brug af alt det dræbende materiale.

På trods af forbeholdet har vi sagt ja til at betale 2 milliarder danske kroner til EU's militær frem til 2027. Bliver forbeholdt fjernet kommer vi til at betale mere, og pengene kommer til at gå fra velfærd, fredsarbejde og hjælp til 3 verdenslande.

Krigsmaskinen bruger fossile brændstoffer, en af de største udledere af CO2 både i fremstilling og brug. Vi ved, at krig ødelægger natur, infrastruktur og ikke mindst mennesker og dyr. Danmark skal ikke bære denne førertrøje.

Fra EU udvalget siger vi: EU ud af Danmark og fingrene væk fra de danske forbehold. ■

**For klima og miljøets skyld. For velfærdens skyld. For Danmarks suverænitets skyld. For fredens skyld.**

## Vælger- erklæringer

EU-udvalget i BJMF arbejder på højtryk for at sikre, at Folkebevægelsen mod EU kan stille op til næste valg til EU-parlamentet. For at sikre en klar EU-modstander stemme, der stemmer mod EU-oprustning og øvrig EU-indflydelse på vores velfærd og arbejdsmarked.

Hvis du ikke har støttet så kig på [folkebevaegelsen.dk](https://folkebevaegelsen.dk) eller brug QR-koden her:



**STREJKE**

# Skraldestrejke i København

I marts måned flød skraldet mere end normalt i København, det skyldes at specialarbejderne nedlagde arbejdet.

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN

Mellem 50 og 60 specialarbejdere nedlagde i marts måned arbejdet i protest over et dårligt arbejdsmiljø. Den udløsende årsag til arbejdsnedlæggelsen var utilfredshed med

en teamkoordinator, men der ligger mere bag protesten end en enkelt chef.

– Det handler om en konkret teamkoordinator, der har optrådt intimiderende, men grundlæggende handler det også om et dårligt psykisk arbejdsmiljø. Det kan vi også se i de tidligere APV'er, der er lavet, fortæller Fællestillidsrepræsentant for Grå renhold og ubemandede toiletter, Jimmy Andresen.

Specialarbejderne genoptog arbejdet efter, at teamkoordinatoren blev sygemeldt, og de er blevet lovet, at der sættes en proces i gang omkring det psykiske arbejdsmiljø.

Samtlige gartnere og grønne specialarbejdere i Grøn Drift Nord har i sympati med kollegerne i Grå renhold henvendt sig til Borgmester for teknik og miljø, Line Barfod (Ø) og det politiske udvalg. De udtrykker grundlæggende utilfredshed med arbejdsmiljøet, og påpeger problemer med omstruktureringer, skiftende chefer, udliciteringer og personalemangel. ■



Priserne på fødevarer som brød og frugt stiger, og det rammr ganske almindelige familier hårdt.

FOTO: COULEUR

**INFLATION**

# Priserne stiger og lønnen falder

Inflationen svarer til, at en gennemsnitlig dansk familie skal bruge 19.200 kroner ekstra om året. Det rammer BJMF's medlemmer hårdt.

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN

El-regningen stiger, priserne på rugbrødet og kødet er steget, og prisstigningen på transport gør køb af almindelige varer i hverdagen dyrere. I februar er forbrugerpriserne steget med 4,8% i forhold til året før, viser tal fra Danmarks Statistik. Det er den

største stigning på ét år siden 1989. I BJMF er det noget, der tages alvorligt.

– Når vores medlemmer oplever så stigende priser, så vil de for første gang i mange år opleve nedgang i reallønnen, og altså opleve ikke at have råd til helt almindelig ting i hverdagen, som elregningen og mad på bordet, siger formand for BJMF, Claus Westergreen.

Derfor har BJMF taget initiativ til at sætte fokus på problemet og finde løsninger.

– Vi vil i BJMF opfordre kollegerne til at stille lønkrav, som modsvarer de prisstigninger der finder sted, og vi forventer selvfølgelig, at vi i de kommende overenskomstforhandlinger kan få hævet lønnen, så vores kollegaer ikke får reallønstilbagegang, men reel lønfremgang, lyder det fra Claus Westergreen.

Hvordan den konkrete støtte og vejledning bliver organiseret er endnu ikke planlagt, mens servicegruppen i BJMF har allerede besluttet at se på mulighederne for lokal forhandling, og tilbyde tillidsfolk sparring i lokale forhandlinger. Informationer vil komme løbende på BJMF's hjemmeside og i nyhedsbrevet. ■



**ASBEST**

# Tømrere rejser asbestkrav i Bruxelles

Stram reglerne og straf forbryderne, så klart var budskabet fra en gruppe danske tømrere, der havde taget turen til EU-parlamentet.

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN · FOTO: © THE LEFT / QUENTIN BRUNO

Tre danske tømrere tog i april måned turen til EU-parlamentet, for at sætte fokus på problemer med asbest i byggeriet. Det var venstrefløjsgruppen i EU-parlamentet, der havde inviteret de tre tømrere til en faglig konference for tillidsfolk og aktivister fra hele EU.

Tømrerne har selv været udsat for asbest, og fik i september 2021 bortvist og politianmeldt en byggeleder. Byggelederen forfalskede asbestprøver fra arbejdspladsen på toppen af en københavnsk beboelsejendom. Tømrersjakket tog kampen og politianmeldte deres arbejdsgiver og advarede beboerne. Mange gange opdager håndværkerne ikke asbesten, og derfor skal der ifølge tømrerne strammes endnu mere op på reglerne.

– Der er ikke en skrap nok lovgivning på området. Arbejdstilsynet har ikke midler eller lovhjemmel til at skride ind i en sag, som den vi oplevede. Og politiet er ikke gearet til at efterforske sager på arbejdsmiljøområdet, siger Laurits Bo Lillelund, en af de tre tømrere der deltog i konferencen.

## TØMRERNES KRAV

Tømrernes krav er en national kortlægning af asbest i bygningsmassen, autoriseret asbestnedrivning, og at virksomheder skal miste deres autorisation, hvis de begår brud på loven.



Laurits Bo Lillelund og Peter Tallquist, to af de danske tømrere, der havde taget turen til EU-parlamentet for at rejse kravet om strengere asbestlovgivning.

EU-parlamentariker fra Enhedslisten, Nikolaj Villumsen har kæmpet for at skærpe lovgivningen mod asbest. Han arbejder for, at der skal oprettes onlineregistre over bygninger med asbest, forbud mod indkapsling af asbesten og en certificering så kun virksomheder, der har indgående kendskab kan få lov at stå for håndteringen.

I 2019 døde mere end 90.000 af asbestrelaterede sygdomme i EU. I Danmark dør årligt over 300.

EU-kommissionen har annonceret, at den vil fremlægge en revidering af asbestlovgivningen til efteråret, og det er tidligere lykkedes at samle et flertal i EU-parlamentet bag kravet om ambitiøs handling mod asbest. ■

BRANCHESKIFT

# I helikoptere til a



**r** Mureren Dennis søgte nye veje, og med en ny uddannelse tager han nu helikopteren på arbejde i Nordsøen.

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN  
FOTO: SØREN D. ANDERSEN & DENNIS PEDERSEN

# Arbejde

*Dennis Pedersen ville efter mange år som murer i gang med noget nyt, og valgte i efteråret at tage offshorekursus. A-kassen i BJMF hjalp og vejlede Dennis undervejs.*

Dennis Pedersen blev udlært murer for 19 år siden, og begyndte at mærke det hård slid i kroppen efter mange år på byggepladser.

– Jeg har været glad for at være murer, men fandt ud af, at jeg ikke kan lave det resten af livet og vil derfor prøve noget andet, fortæller Dennis.

Dennis tager kontakt til a-kassen i BJMF og får en snak om hvilke muligheder han har, og efterfølgende tager han også kontakt til jobcentret.

## PLANER FOR NYE VEJE

I sensommeren sidste år går Dennis på en plads, som skal til at mande ned, og er en af de første, der bliver fyret. Herefter går tingene stærkt. Dennis henvender sig i a-kassen, som bevilliger 6 ugers jobrettet uddannelse. Kurset varer længere, og jobcentret bevilliger den sidste del, da jobgarantien indenfor offshore er god.

Offshore er havområder langt fra kysten, hvor der drives virksomhed, som for eksempel boreplatforme. Tidligere har offshoreindustrien primært bestået af olie- og gasselskaber, men i de senere år er også vindmølleproducenterne blevet aktive på havet i kraft af opførelsen af flere havvindmølleparker.

I oktober starter Dennis på kursus i Esbjerg, for at lære hvordan arbejdet offshore foregår. Meget af kurset består i at lære om stilladser, om seiler, kæder og stroppe, for at fragte de mange tunge elementer rundt langt over havets overflade.

– Arbejdet på stilladser ude på havet er anderledes end på land. Det er hægestilladser, så det er vigtigt ikke at have højdeskræk, da man måske hænger 30-40 meter over vand eller dæk, fortæller Dennis.

For at blive godkendt til kurset er der krav om dansk kundskaber, en ren straffeattest og ingen misbrug af stoffer eller alkohol.



*Dennis' nye arbejdsplads set fra helikopteren. Arbejdet på stilladser ude på havet er anderledes end på land. Det er vigtigt ikke at have højdeskræk, da arbejdet foregår 30-40 meter over vand eller dæk.*

I alt er Dennis på kursus i 7 uger i Esbjerg, hvor han bor i hverdagene, og er hjemme i weekenden.

## FØRSTE TUR PÅ VANDET

Dennis gennemfører kurset sidste vinter, og allerede 1. februar har han kontrakt med firmaet Altrad, der arbejder med offshore stillads og mobilt arbejde i blandt andet Nordsøen. Første tur ud er to uger i marts måned.

– Vi var 80 mand afsted på min første tur. Der er en del ventetid enten på grund af tilladelser eller vejret, det skulle jeg lige vænne mig til. Men det er tydeligt, at det med tilladelser og sikkerhed generelt tages meget alvorligt, og det er jeg selvfølgelig glad for, fortæller Dennis.

Livet på havet består langt hen ad vejen af arbejde, men forholdene derude er Dennis helt tilfreds med.

– Der er TV, biograf, billard, træningsfaciliteter og kantine. Der er håndklæder, sengetøj, din seng bliver redt og al maden er gratis, så på den måde er det fint, selvom man skal være afsted og undvære familie, siger Dennis, men fortæller, at det eneste han savner er den faste makker han havde som murer.

## A-KASSEN MED PÅ RÅD

Dennis' rejse fra murer til offshore har været kort, fra de første overvejelser til han sad i helikopteren på vej ud på første arbejdsdag i Nordsøen. Undervejs har han været i løbende kontakt med a-kassen i BJMF.

– Vi har haft løbende kontakt og jeg har hjulpet og vejledt Dennis, siger Kate Folman, vejleder i BJMF's a-kasse. Hun fortæller også, at hun søgte et særligt tillæg hos Murerfonden til efteruddannelse, hvilket betød at Dennis under sit kursus fik 30 kroner mere i timen. De 7 ugers kursus gennemføres ellers på almindelig dagpengesats.

Det er altid muligt, at kontakte a-kassen for råd og vejledning om uddannelse. Det gælder både for folk i arbejde og for ledige. ■

## HISTORIER FRA A-KASSEN

TEKST: KATE FOLMAN, A-KASSEVEJLEDER BJMF

## Fra murerarbejdsmand til vinduespudser



Jørgen er over 60. Han har mange års arbejde som murerarbejdsmand siddende i kroppen, og må erkende, at han så småt skal finde en anden levevej uden så meget tungt arbejde. Det har været svært at finde længerevarende arbejde i de seneste år, og han har brugt en del dagpenge.

Jørgen kommer i et individuelt forløb med jobcentret. Han kommer i gode hænder hos en jobkonsulent, der ved jævnlig og personlig kontakt får et godt kendskab til Jørgen.

Jørgens ret til 6 ugers jobrettet uddannelse som ledig er udløbet, men konsulenten ser muligheder for Jørgen i vinduespudserbranchen. Hun går til sin chef, og søger om et forløb på 30 dage, der klæder Jørgen på til branchen. Det bliver bevilget, og Jørgen bliver færdig som vinduespudser i marts 2022.

Der laves aftale med a-kassen om hjælp til at få lavet job-søgningsmateriale, og skubbet døre op til relevante firmaer. ■

Som ledig har du ret til 6 ugers jobrettet uddannelse, når du har modtaget dagpenge i 185 timer/5 uger. De kurser du kan tage, står på *Positivlisten*. Retten udløber efter hhv. 6/9 måneder, alt efter din alder.

Er din ret udløbet, kan du ansøge jobcentret om midler til efteruddannelse.

**Du kan få hjælp til både vejledning om mulige kurser og ansøgning til jobcentret hos vejledergruppen i a-kassen.**

## Er der én med et truckcertifikat til stede?



Joseph er tømrer, og har primært arbejdet på byggepladser rundt omkring i Storkøbenhavn.

Han bliver sendt hjem i starten af året pga. mangel på materiale. Joseph var også sendt hjem tidligere på året, og har brugt så mange dagpenge, at han har ret til 6 ugers jobrettet uddannelse.

Da vi taler om udnyttelse af de 6 uger, syntes Joseph egentlig, at han er meget godt klædt på gennem sin uddannelse. Det der kan irritere ham er, når de materialer sjækket skal bruge, bliver læsset af i den modsatte ende af pladsen, end der hvor de skal bruges. Der står en gaffeltruck på pladsen, men ingen kan/må køre den.

Det ligger lige til højrebænet, at Joseph udnytter sin hjemsendelse med et gaffeltruck certifikat.

»Men hvad nu hvis mester ringer, og vi skal tilbage på job?«

Hvis det skal være her og nu, så melder du afbud til skolen eller afbryder kurset og tager det på et andet tidspunkt. ■

Gaffeltruckcertifikat tager 7 dage.

Der er ikke krav om kørekort, men du må ikke køre på offentlig vej uden.

Undervisningen er en blanding af praktiske øvelser og klasseundervisning. Der bliver altid taget hensyn til læse/skrive udfordringer, bare du husker at gøre opmærksom på det.

**Kontakt vejledergruppen i a-kassen, så finder vi tid og sted, der passer dig.**

Socialrådgiverne, Lene og Pernille møder hver dag alle håndværkerne med ondt i ryg, knæ og hofter. Deres appel er klar: tænk på uddannelse hele livet, og undgå nedslidning.



## **APPEL FRA SOCIALRÅDGIVERE**

# Uddan dig!

**Socialrådgiverne i BJMF møder hver dag folk med dårlig ryg, knæ og hofter, deres råd er at uddanne sig hele livet.**

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN · FOTO: SØREN D. ANDERSEN

Øverste oppe på 2.sal, helt for enden af gangen i BJMF sidder Lene Nielsen og Pernille Rasmussen. Umiddelbart er der langt der helt op under taget, men de er tættere på medlemmerne end mange andre i fagforeningen. Lene og Pernille er fagforeningens socialrådgivere, og møder hver dag dem, der har fået problemer i arbejdslivet.

– Vi møder alle arbejdsskaderne. Alle dem med ondt i ryggen, i knæene og hofterne. Folk, som lever af deres fysik, men pludselig ikke kan mere. For eksempel ham, der har været murer i 40 år, hvor kroppen siger stop, og det

kan være rigtig svært at få anerkendt, fortæller Pernille Rasmussen.

Både Lene og Pernille fortæller om hvordan vejen gennem systemet, som nedslidt kan være lang og hård. At komme fra et arbejdsliv, til at skulle leve for sygedagpenge og i gennem et kommunalt system tærer hårdt på det psykiske helbred, siger de.

### **TAG ANSVAR FOR DIN UDDANNELSE**

Ifølge de to socialrådgivere tænker mange ikke over, at kroppen ikke altid kan holde til det fysisk krævende job hele livet, og har derfor ikke en plan B,

når kroppen siger fra. Deres appel er derfor, at flere begynder at tænke på at uddanne sig gennem hele livet, og selv tage ansvar.

– Arbejdsgiveren tager ikke ansvar for dig, det skal du selv, siger Lene Nielsen og fortæller, at når først kroppen har sagt stop er vejen tilbage til arbejdsmarkedet ofte lang og svær. At få en revalidering, få en ny uddannelse eller et fleksjob kræver meget dokumentation og lange ventetider.

### **SAMFUNDET TAGER IKKE LÆNGERE ANSVAR**

Socialrådgiverne fortæller, at mange der møder op hos dem forventer, at de efter mange år på arbejdsmarkedet og en nedslidt krop, kan få hjælp, men de bliver ofte skuffede.

– Samfundet tager ikke ansvar, som de gjorde engang. Man får ikke bare bevilliget en revalidering eller andet hjælp, fortæller Pernille Rasmussen.

Begge socialrådgivere har haft sager med folk, som har ventet mange år, og er endt i forskellige virksomhedspraktikker.

– Vi havde en som endte som pædagogmedhjælper og fik at vide, at

# Muligheder for uddannelse

## Få svendebrev som voksen – med løn

Fik du ikke svendebrev som ung, og er du fyldt 25, har du mulighed for at blive voksenlærling med løn, og arbejdsgiveren kan få tilskud til lønnen.

Som voksenlærling skal din arbejdsgiver betale overenskomstmæssig løn, og lønnen skal mindst svare til den mindsteløn,

som gælder for en ufaglært inden for området.

Er området ikke dækket af overenskomst, skal lønnen mindst svare til, hvad der gælder i beslægtede områder. ■

**Du kan få mere vejledning om voksenlærling hos BJMF.**

## Tag uddannelse eller kursus på dagpenge

6 ugers jobrettet uddannelse, uddannelsesløft fra ufaglært til faglært og andre kurser ligger inden for dine muligheder, når du er ledig, især hvis du er ufaglært.

Der er mange gode muligheder for at tage kurser og uddannelse, hvis du er på dagpenge.

Det kan være et kort, fagligt kursus på et AMU-center, danskundervisning eller forløb, der varer længere. Der er endda mulighed for at blive faglært.

Hvis du er ledig, over 30 år, ufaglært eller faglært med en forældet uddannelse, og bor i Københavns kommune, kan det være, at du har mulighed for at tage uddannelse på dagpenge.

3F København tilbyder i samarbejde med Jobcenter København åben rådgivning om uddannelse. ■

**Vejleder Lene Beck kan kontaktes på 70 300 999.**

## AMU-kurser (arbejdsmarkedsuddannelser)

På arbejdsmarkedsuddannelser kan du få de kurser og certifikater, du mangler, inden for en lang række faglige områder.

De fleste kurser er korte, men du kan sammensætte en række af kurser til et bestemt forløb, som passer godt til dig og din arbejdssituation. Du skal også huske, at de fleste overenskomster indeholder ret til to ugers

selvvalgt uddannelse om året. Bruger du ikke retten, kan ugerne ofte samles (normalt dog maksimalt seks uger).

Herudover er der i mange overenskomster ret til selvvalgt uddannelse med normal løn i opsigelsesperioden. ■

**Find din overenskomst hos [3f.dk](http://3f.dk)  
Find AMU-kurser på [nextkbh.dk](http://nextkbh.dk)**

han kunne stå i et hjørne og observere børnene, fordi han ingen erfaring havde med jobbet, fortæller Pernille og husker også en, som endte i Silvan, fordi, som de sagde: *Du er tømrer, du ved noget om søm og skruer.* Den slags er helt vanvittigt, og ikke noget som får nogen tilbage på arbejdsmarkedet, er begge socialrådgiverne enige om.

### MAN TÆNKER IKKE OVER DET, NÅR MAN ER UNG

Lene og Pernille fortæller, at der er rigtig meget identitet forbundet med det at være fx. murer, tømrer eller gartner, og det derfor er svært for mange at se hvad de ellers skulle lave.

– Det med pension og livet efter de 40 år er ikke noget man tænker over, når man er ung, men det er vores appel, at flere begynder at tænke på, lyder det fra Lene og Pernille, som opfordrer til at se på hvilke tilbud der er for uddannelse, når du er i arbejde.

– Hiv en uge ud til uddannelse ind imellem, tænk over hvor hårdt du arbejder gennem livet. Akkordarbejde er hårdt gennem et helt liv. Ingen belønner os for at slide os selv op, lyder rådet fra socialrådgiverne. ■

## KONTAKTSVENDE

# Nyt netværk af svende skal hjælpe lærlinge

Arbejdet med at fastholde lærlinge i uddannelsen er blevet styrket med nyt projekt, der kobler svende og lærlinge sammen

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN · FOTO: SØREN D. ANDERSEN

Frafaldet på landets erhvervsskoler er for højt, og det har Hustømrrerforeningen besluttet sig for at gøre noget ved. Trygfonden bevilligede sidste år midler til et treårigt projekt, hvor svende hjælper lærlinge på tværs af branchen, i håb om at klæde flere lærlinge på til at holde fast i deres uddannelse.

– Helt enkelt går projektet ud på, at erfarne svende siger ja til at blive kontaktsvend for en lærling, som de så holder kontakt med under læretiden. De udveksler telefonnumre, og lærlingene har mulighed for at vende større eller mindre udfordringer de støder på, og få en udenforstående svends ærlige råd og vejledning, fortæller Daniel Skovhus, formand for Hustømrrerforeningen.

### VI HAR ET ANSVAR

Daniel påpeger, at svende har et ansvar for lærlingene og siger:

– Som svende har vi i Hustømrrerforeningen siden 1691 haft ansvaret for at sikre os, at lærlinge blev dygtige svende og gode kollegaer. Det kan vi gøre endnu mere ud af end vi gør i dag. Vi har en stærk uddannelse, hvor vores lærlinge lærer af at blive konfronteret med virkeligheden tidligt. Sådan har det altid været og det er godt, fordi vi i høj grad lærer bedst med hænderne.

Set i forhold til dem, der starter på gymnasiet er frafaldet på erhvervsskolerne højt, hvilket Daniel også har nogle bud på.

– Set i forhold til et hyggeligt gymnasie fyldt med jævnaldrende, fester og varme stole, så kan det godt være en lidt slidsom affære at møde kl.6.30 i et skur i Vanløse med to gamle svende på din farfars alder for at isolere skillevægge. Til gengæld vokser man af, at der bliver stillet krav særligt,

hvis man har nogen at vende tingene med, når man bliver i tvivl i hverdagen, siger Daniel Skovhus.

### UDDANNER SVENDENE

Projektet blev skudt i gang i januar, og har indtil videre afholdt sit første et-dags AMUkursus for svende, og besøgt nogle af H1 klasserne for tømrrerlærlinge på NEXT.

Daniel Skovhus fortæller, at der i det første halve år afholdes to kurser for svende, og fremover et hvert halve år.

– Vi forsøger at klæde svendene på til at hjælpe, støtte og vejlede de unge bedst muligt. Det første kursus er allerede afholdt, og de første svende og lærlinge har meldt sig. Det næste kursus forventes afholdt i juni. Vi er nu gang med at gøre os de første erfaringer med at parre svende og lærlinge, fortæller Daniel.

Hustømrrerforeningen forventer, at opgaven vil køre ukompliceret, men påpeger også, at hvis man som svend støder på tungere udfordringer end man magter, så står Hustømrrerforeningen klar til at tage over. ■

**Er du interesseret i at være kontaktsvend, varetage en af fagets ældste opgaver og bidrage til at få hjulpet nye godt ind i faget, så skriv til [formand@hustømrrerforeningen.dk](mailto:formand@hustømrrerforeningen.dk)**



AMU-kursus, to tømrrersvende på kursus i at fastholde, guide og vejlede lærlinge.



Daniel Skovhus, formand for Hustømrrerforeningen deltager i AMU-kursus for svende med ansvar for lærlinge.



**NEDSLIDNING**

# Forsvar din ret – hold ferie

Med et arbejdsliv til man er 72 år er det vigtigt at holde sin ferie.

TEKST: JETTE NORDENTOFT · FOTO: SØREN D. ANDERSEN

Det kan godt være, at vi i dag kan overlade det til EU at forsvare vores ret til fire ugers ferie. Men den femte ferieuge har vi kun os selv (dvs. alle lønmodtagere) til at beskytte. Og det gør vi bedst ved at holde den.

Vores ret til ferie kommer fra de overenskomstbærende fagforeninger, hvor kravene i begyndelsen af den 20'ende århundrede førte til den første Ferielov i 1938.

I et EU-direktiv blev Danmark pålagt at harmonisere sin ferielov med det øvrige EU. Det skete pr. 1. september 2020, med overgangen til ny Ferie-

lov, der begyndte den 1. september 2019 med »indefrysingsperioden«.

Vi gik fra forskudt ferie, hvor vi optjente ferie i kalenderåret, og afholdt den fra 1. maj i det følgende til Samtidighedsferie, hvor vi nu optjener og afholder samtidig.

## FEMTE FERIEUGE UNDER PRES

Da det øvrige EU kun har krav om fire ugers betalt ferie, kom vores femte ferieuge under pres. Det lykkedes at beholde den, men i den nye Ferielov kan den femte ferieuge overføres til næste år, hvis det aftales skriftligt.

Hvis den ikke bliver afholdt bliver den automatisk udbetalt senest 31. marts efter ferieafholdelsesperiodens udløb 31. december. Det kan lyde forjættende at få en »ekstra uges løn«, hvis man nøjes med fire ugers ferie.

Men hvis mange arbejdsgivere oplever, at deres ansatte hæver feriepengene uden reelt at holde ferie, kan arbejdsgiverne bruge det som argument for få fjernet den femte ferieuge.

## HOLD FERIE OG HOLD LÆNGERE

Ferie handler om retten til at holde fri. Og det er det vigtigste. Pengene er



det, der gør det økonomisk overkommeligt eller muligt.

Mange unge skal være på arbejdsmarkedet til de bliver 72 år. Det vil en del nok have svært ved at holde til fysisk. Men nedslidningen, både fysisk og psykisk, går trods alt lidt langsommere, hvis vi giver os selv lov at holde ferie og opfylde Ferielovens rekreative formål.

Det skal understreges, at det både var og er bestemt i Ferieloven, at man kun må hæve feriepenge, hvis man også holder ferie. (Eller har en lovlig feriehindring).

## **PENGE TIL DIN FERIE ELLER TIL FERIEFONDEN?**

Arbejdsgiveren skal føre ferieregnskab for lønmodtagere, der har ferie med løn, og for ansatte der har ferie med feriepenge, skal der løbende indbe-

rettes til Feriepengeinfo, sådan at man hele tiden har mulighed for at se hvor meget ferie man har optjent.

Afholder man ikke sine fire ugers ferie, har arbejdsgiveren pligt til at indbetale den ikke-afholdte ferie til Arbejdsmarkedets Feriefond. Det er altså indrettet sådan, at det ikke må kunne betale sig for, hverken arbejdsgiver eller lønmodtager at undlade at holde ferie.

Feriegodtgørelse, der ikke er hævet af lønmodtageren inden udløbet af ferieafholdelsesperioden, eller løn under ferie eller ferietillæg, der ikke er udbetalt til lønmodtageren, tilfalder Arbejdsmarkedets Feriefond.

## **BØDE TIL ARBEJDSGIVEREN**

Ved forsinket indbetaling af uhævet feriebetaling, skal arbejdsgiveren be-

tale renter af kravet med 1,5 procent pr. påbegyndt måned til Arbejdsmarkedets Feriefond fra forfaldsdagen.

Arbejdsmarkedets Feriefond laver årligt stikprøvekontroller af tilfældigt udvalgte virksomheder.

Arbejdsgivere der uden rimelig grund undlader at betale skyldig feriebetaling straffes med bøde. Endelig kan arbejdsgiveren (juridiske personer) straffes efter Straffelovens kapitel 5.

## **TILBAGEBETALING AF FERIEPENGENE**

Hvis en lønmodtager hæver feriepenge uden at holde ferie og uden lovlig feriehindring, vil denne blive pålagt tilbagebetaling af feriepengene, måske endda tilbagebetaling af samtidigt modtagne offentlige ydelser.

# Fra nul til fem ugers ferie

Forestil dig et arbejdsliv, uden »weekend« og ferie. Kun begrænset frihed på søn- og helligdage

Selvfølgelig har vi ferie, men sådan har det ikke altid været. De rettigheder, vi nyder godt af i dag, har de, der kom før os, kæmpet hårdt for. Og det er ikke længe siden.

## FAGBEVÆGELSEN SKAFFEDE FERIEN GENNEM KAMP

Når de »gule«, som Krifa og Det Faglige Hus, kalder sig fagforeninger er det værd at tænke over, at de ikke har bidraget til de rettigheder, vi i dag tager for givet.

Det er heller ikke dem, der er med til at udvikle og vedligeholde vores rettigheder. Vi har ferie i dag, fordi fagforeningerne pressede på, og sørgede for, at det både blev en del af overenskomsterne og til en egentlig lovgivning.

**Værn om de rettigheder, vi sammen har opnået.**

Ved ledighed kan det konflikte med dagpengesystemet.

Ferieloven skal beskytte lønmodtagerens ret til ferie og mod, at feriepenge bare udbetales uden at ferien holdes.

## HVAD MED DEN 6. FERIEUGE?

Nogle vil så spørge: hvad der er blevet af den »6. ferieuge« i dette regnskab?

Feriefridage, eller som man kalder det på det offentlige område »6. ferieuge« er bestemt i overenskomsterne, og ikke loven, og er altså kun for de ansættelser, der er omfattet af en kollektiv overenskomst.

Det har ikke noget med ferieloven at gøre, men er en overenskomstsikret ret til frihed med løn eller SH-betaling. ■

## 1900-tallet

Blandt embedsmænd havde nogle ferie. Hos De Samvirkende Fagforbund, DSF, (LO og nu FH) have kun ca. en fjerdedel ret til ferie i 1919.

Ferien var fra 2-12 dage, og kun få havde ferie med løn.

I 1928 havde arbejdere i jernindustrien ret til 3-4 dages ferie uden løn. (Kun keramikere havde opnået 12 dages ferie.)

## 1936

Den internationale Arbejderorganisation ILO vedtog i 1936 en konvention om ferie med løn.

På det tidspunkt havde cirka 60 procent af DSF's medlemmer ret til ferie i seks dage. Men der var stadig 40 procent, der ikke havde ferie.

## 1938

Lønmodtagernes ret til ferie med løn kom med de kollektive overenskomster, og med vedtagelsen af den første ferielov i 1938, hvor alle lønmodtagere fik ret til to ugers ferie med løn om året.

## 1953

Ferieloven revideres og der bliver indført tre ugers ferie, og feriefonden (Arbejdsmarkedets Feriefond) blev fastslået ved lov.

## 1973

Fra 1. maj 1973 fik vi ret til fire ugers ferie.

## 1981

Retten til fem ugers ferie slog igennem sammen med, at feriegodtgørelsen blev fast til 12,5 procent.

# Byggebrigade besøger eksguerillaer

I januar måned rejste en dansk byggedelegation til Colombia for at udveksle erfaringer om bæredygtigt byggeri, faglig organisering og kooperativer med de lokale.

TEKST: BOLETTE ROSE JØRGENSEN, MØBELSNEDKER OG KLUBFORMAND I SNEDKER- OG NICHEFAGENES BRANCHEKLUB  
FOTO: BOLETTE ROSE JØRGENSEN & MARIUS EMIL BJØRNEMOSE UHD

Stor dansk byggedelegation har besøgt Colombia, 17 unge mennesker: Snedkere, tømrere, murere og tolke. Konkret skulle de bygge et fælleshus til Landsbyrådet i landsbyen Tierra Grata og et materialelager til en anden landsby, Pondores i det nordøstlige Colombia.

## SELVE BYGGERIET

Med 33° varme og bagende sol prioriterede vi at påbegynde arbejdet kl. 6 om morgenen, holde et par timers siesta midt på dagen, og fortsætte om eftermiddagen.

I Tierra Grata skulle vi hjælpe med byggeriet af et fælleshus til Landsbyrådet.

Vi slæbte mursten, gravede ud, bukkede armeringsjern, byggede støbeforme i træ og støbte punktfundamenter til husets vægge.

Vi fik også indviet et par lokale i træværkstedet, så de selv kan bruge snedkermaskinerne fremover.

Alle fra landsbyen skulle lægge to arbejdsdage i byggeriet af fælleshuset, så det var en god måde at få mødt og snakket med en masse forskellige folk fra landsbyen. Den sidste aften inviterede vi til Rejsegilde, hvor vi bl.a. bød på lakridspiber og øl.

I Pondores er de ikke begyndt selve byggeriet endnu. Til gengæld er de langt med opbygningen af produktive enheder, og vi var med til at trykke mursten, bygge et materialelager og snedkerere bistader til honningproduktion. Murstensproduktionen er både en bæredygtig og billig løsning. Stenene er presset af den lokale jord, og skal derfor ikke transporteres og stenene skal ikke brændes.

Murstenene blandes af tre dele jord, 2 dele sand og en halv del cement. De er hule, så man kan stikke armeringsjern ned igennem, og dermed styrke hele vægkonstruktionen.

## FRA GUERILLA TIL CIVILSAMFUND

Eks-kombattanternes styrke er deres evne til at stå sammen og kæmpe kollektivt.

Netop derfor ser staten dem stadig som en trussel fordi de udfordrer kernefamilien og en levevej, hvor hver mand er sin egen lykkes smed. Et eksempel på eks-kombattanternes stål-sathed om kollektive løsninger, er opbygningen af kooperativer: Produktive enheder, hvor de selv syer tøj, producerer grønsager, kaffe, byggematerialer mm.

Som de mest centrale produktive enheder i landsbyerne er murstensproduktion, metal- og træværksted, som producerer byggematerialer til over 350 planlagte huse til landsbyerne. Konstruktionen foregår gennem en såkaldt »assisteret selv-byg« model, hvor landsbyens huse bygges for og af beboerne, blandt andet gennem et uddannelsessamarbejde med tekniske skoler.

Med selvbygmodellen og de kooperative enheder kan landsbyerne bygge huse for en tredjedel af den pris, som en statsbygget social bolig koster. Netop her bliver reintegrationslandsbyerne en reel udfordring af den Colombianske stat, ved at vise en kollektiv vej til bedre sociale forhold uden gæld til staten. Samtidig spiller kooperativerne også en vigtig rolle i at bibeholde den kollektivismen, der var gældende i guerillaen, i inkorporationen i et civilsamfund, præget af kapitalisme og individualisering.

### HVORFOR COLOMBIA?

For os som fagligt aktive, er Colombia interessant, fordi der er så anderledes forudsætninger for organisering. I Danmark har vi svært ved at organisere folk, fordi holdningen er: *Vi har det meget godt, så hvorfor være medlem af en fagforening?*

I Colombia er der mere på spil som fagforeningsaktiv. Det gør det sværere at opbygge en stærk fagbe-

vægelse, men også nemmere fordi behovet er større og »fjendebilledet« mere tydeligt. Når man ikke har et sikkerhedsnet, er man nødt til at stå sammen for at overleve. De erfaringer ville vi gerne ud og lære af, give vores erfaringer, og samtidig konkret støtte befolkningen i at opbygge deres landsbyer.

### ØKONOMI

Vi har søgt penge hos bl.a. forskellige brancheklubber i BJMF. Kort før turen opdagede vi, at landsbyerne ikke havde penge til byggematerialer, og vi endte derfor med at donere de indsamlede penge til byggematerialer og selv betale flybilletter og ophold.

Colombiabrigaden er en del af en lang tradition for solidaritet, og der har tidligere været faglige ture til blandt andet Palæstina, Nicaragua og Cuba. Der er planer om at arrangere en vol. 2 tur om et års tid.

### FREDSAFTALEN I COLOMBIA

I 2016 indgik den revolutionære guerillahær FARC-EP en fredsaftale med den colombianske stat, anført af tidligere præsident Juan Manuel Santos.

Fredsaftalen gjorde en ende på mere end 50 års krig mellem staten og guerillaen og medførte, at omkring



## Colombia

Land i Sydamerika  
**Hovedstad:** Bogotá  
**Befolkning:** 50 mio.

I 2016 fik Colombia en fredsaftale mellem den daværende regering og den største guerillagruppe FARC efter over 50 års borgerkrig. Med syv mio. internt fordrevne, 200.000 dræbte og 100.000 forsvundne. Kort tid efter afleverede 90 pct. af FARC-kombattanterne våbnene og blev demobiliseret. FARC blev omdannet til et politisk parti.

Det er et samfund præget af stor økonomisk ulighed og en politisk splittet befolkning. Colombia har i mange år været det notorisk farligste sted for fagforeningsfolk i verden. I de seneste fem år er i alt 1200 colombianere fra sociale bevægelser, fagforeninger eller tidligere guerillasoldater, der har nedlagt våbnene, blevet myrdet. De 350 af dem er eksguerillasoldater.

Det skyldes ikke mindst regeringen i Colombia, som kom til magten for to år siden, og som er modstander af vigtige dele af fredsaftalen. Ledet af det højreorienterede parti Demokratisk Center med præsident Iván Duque Márquez.

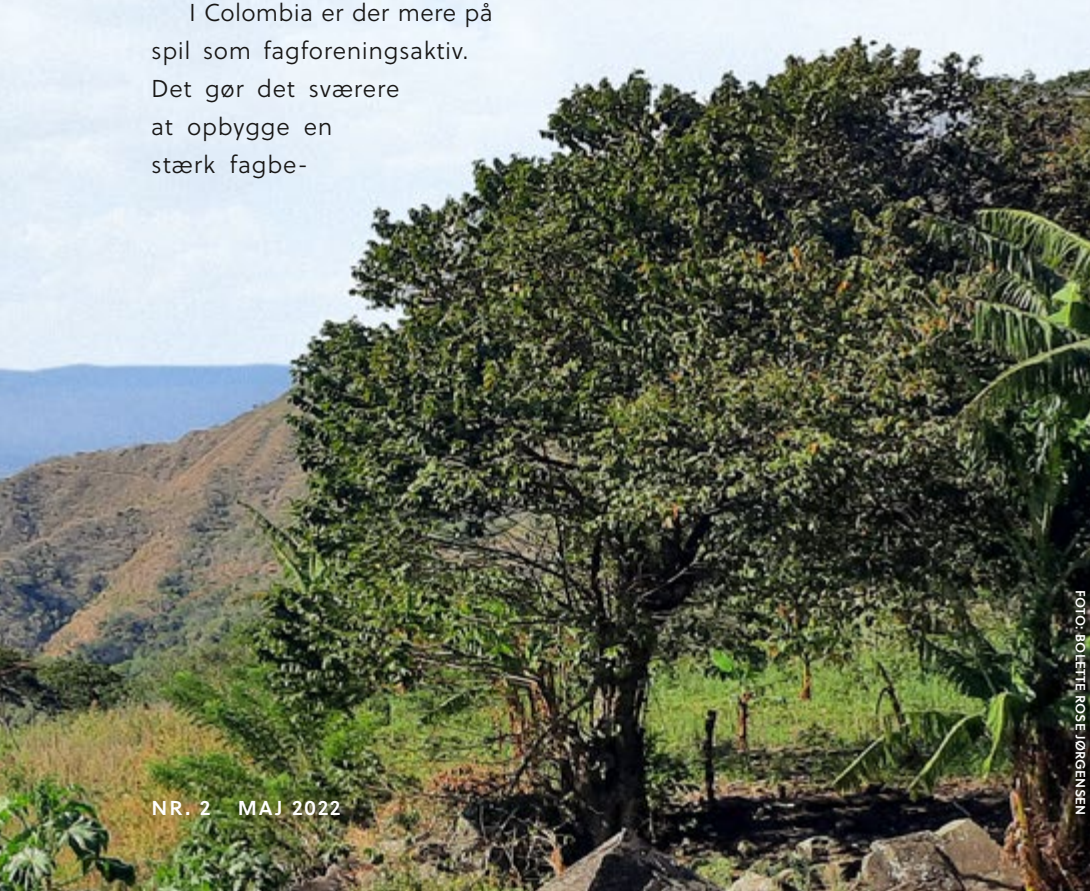


FOTO: BOLETTE ROSE JØRGENSEN



*Hattene, som giver god skygge i den stegende sol, er en gave fra de lokale til den danske brigade.*

16.000 FARC-kombattanter nedlagde våben mod at blive en del af det colombianske civilsamfund.

Landsbyerne Tierra Grata og Pondo-ores tager deres begyndelse i 2017, som to ud af i alt 28 reinkorporations-landsbyer, der skulle danne ramme om afvæbning af guerillaen. Under overvågning af en fredskommission med repræsentanter fra FARC, staten og FN fordelte FARC sig i disse landsbyer over hele Colombia, for at aflevere våben.

### **STATEN SVIGTER – FAGFORENINGSAKTIVE MYRDES**

En essentiel del af Fredsaften var, at FARC-kombattanterne skulle tildeles jord at dyrke og tag over hovedet med adgang til vand og elektricitet. Som mange andre elementer i fredsaftalen er det ikke blevet overholdt.

I Tierra Grata var en af de første projekter derfor at etablere midlertidige barakker med støtte fra FN, samt etablere en ti kilometer lang vandforsyningslinje og trække elektricitet til byen og nabolandsbyen ved hjælp af egne midler. Her fem år efter fredsaftalen, bor de stadig i de midlertidige barakker med ét værelse pr. familie.

For ekskombattanterne er et hus mere end bare en base. Boligen er et symbol på den rodfæstelse, tryghed

og følelse af hjem, der står i skarp kontrast til livet som guerillasoldat i bjergene.

Et andet hovedkrav i Fredsaftalen var en omfattende Jordreform. De 10 mio. hektarer land, der gennem en jordfond skulle omfordeles til Colombias jordløse bønder, er stadig på de rige jordejeres hænder.

Colombia er det land i verden, hvor flest fagforeningsaktive bliver slået ihjel.

Siden Fredsaftalens underskrivelse er over 300 tidligere guerillasoldater blevet dræbt, og mere end 900 fagforenings- og sociale ledere forsvundet.

### **FREMTIDEN FOR COLOMBIA**

På trods de mange brud på fredsaftalen og den modstand, som de tidligere guerillasoldater og den colombianske venstrefløj møder fra staten, er viljen til at fortsætte kampen for social retfærdighed stadig intakt.

Både landsbyerne og på landspolitisk plan. Det viser sig blandt andet med partiet Comunes, der aktivt arbejder for en reel implementering af fredsaftalen. Partiet er gennem fredsaftalen sikret 10 permanente pladser i parlamentet i 8 år, men også andre politiske organisationer spirer frem med kravet om en social retfærdig fred.

På den parlamentariske, politiske arena er der store forhåbninger til det forestående præsidentvalg i maj. Her står den progressive socialdemokratiske kandidat Gustavo Petro til en jordskredssejr og hans koalition »Den historiske pagt« til et muligt flertal i kongressen. Petro har baggrund som guerillasoldat, og for både Comunes og de øvrige beboere i Tierra Grata og Pondo-ores er håbet, at valget af ham kan sikre en reel implementering af fredsaftalen. Petro går også til valg på en jordreform og en gennemgribende reform af det Colombianske politi og militær.

I Pondo-ores og Tierra Grata er frustrationen over den politiske situation tydelig, men arbejdet for at skabe et kollektiv lokalsamfund fortsætter. I 2016 ankom omkring 150 tidligere guerillasoldater til Tierra Grata og 200 til Pondo-ores. Siden er de to landsbyer vokset betydeligt. I dag bor over 300 personer i Tierra Grata og over 400 i Pondo-ores, hvor der i løbet af 4 år er født 98 børn.

Det spirende lokalsamfund er ifølge flere beboere et vidnesbyrd om viljen til permanent fred. Landsbyernes nye generation kaldes for »fredsbørn«, fordi etableringen af familier er et eksempel på dedikationen til få en retfærdig fred i Colombia. ■



*I en af landsbyerne var brigaden med til at trykke mursten. Murstensproduktionen er en bæredygtig og billig løsning. Stenene er presset af den lokale jord, og skal derfor ikke transporteres og stenene skal ikke brændes.*

**STØV**

# Et godt arbejdsmiljø kan være en robot og en app

Robotten Amigo er som navnet antyder en rigtig ven for mange tømrere. Ingen støv og ingen hårde vrid i kroppen.

TEKST & FOTO: ANNE METTE OMØ CARLSEN

Skærerobotten Amigo gør livet lettere for mange håndværkere. Ideen bag skærerobotten er at give håndværkerne en hverdag med mindre støv, færre hårde arbejdsstillinger og færre arbejdsskader. På byggepladsen ved Nørrebro Station, hvor Fagligt Fokus kigger forbi er der også enighed om, at robotten er en rigtig god investering, og gør hverdagen lettere.

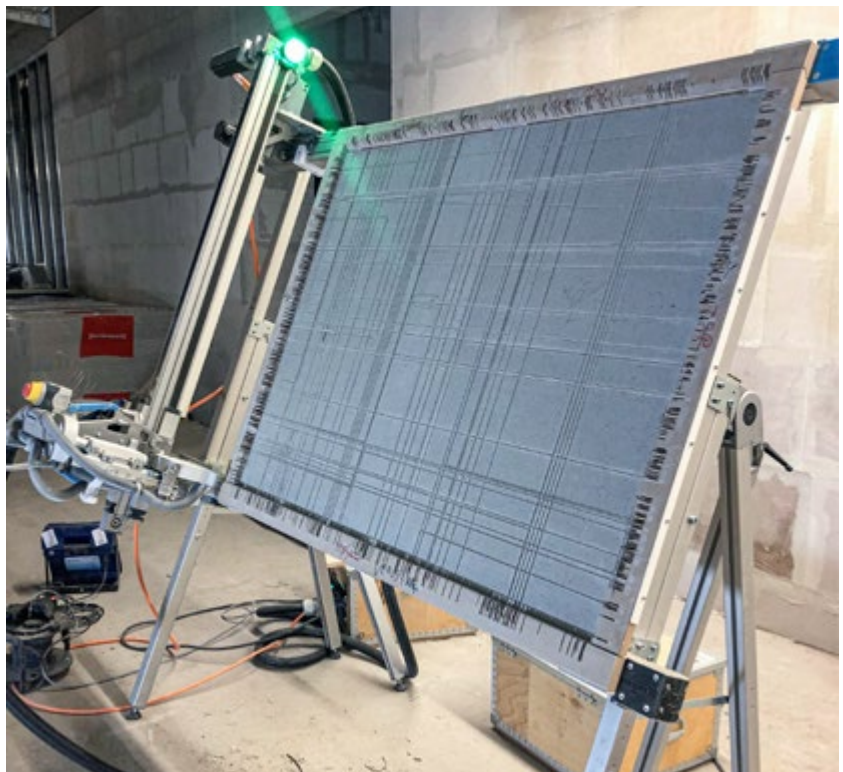
Særligt fremhæver de to tømrere, at der ikke er noget støv, og at kroppen ikke belastes som tidligere.

**ARBEJDE VIA APP**

Via app og stemmeføring skærer robotten de plader til, de skal bruge i arbejdet, støv er på et minimum og tømrernes krop holder længere.

Det er firmaet Kobots ([kobots.com](http://kobots.com)) med stifter og tømrer Peter Hartvigsen, der har udviklet robotten.

Firmaet skriver selv, at: Formålet er at reducere arbejdsrelateret nedslidning og skader og de mange forskellige former for lunge- og åndedrætsforstyrrelser og sygdomme, der stammer fra indånding af støv. ■



Skærerobotten Amigo. Robotten indstilles via app, og letter hverdagen betydeligt for håndværkerne.



En af intentionerne bag skærerobotten er, at det skal være attraktivt og muligt at begynde at arbejde som tømrer, og også kunne forlade arbejdsmarkedet som tømrer med et godt helbred.

Se videoer af saven på BJMF's hjemmeside:





**VINDUER**

# Gamle vinduer er guld

Dine gamle vinduer er mere værd, end du tror – både arkitektonisk, for bæredygtigheden og ikke mindst pengepungen. Tænk dig derfor om en ekstra gang, før du udskifter dine vinduer til nye.

TEKST: RASMUS SANDORFF, BYGNINGSSNEDKER OG BESTYRELSESMEDLEM I SNEDKER- OG NICHEFAGENES BRANCHEKLUB

Når jeg som udlært snedker går gennem byens gader, nyder jeg at se det fantastiske håndværk, der er brugt utallige timer på at lægge i alle de fine gamle huse. Særligt det smukke snedkerhåndværk, der er lagt i husenes oprindelige døre og vinduer, ser jeg op til og beundrer. Derfor piner det mig at se så mange der, uden nogen respekt for husets sjæl, vælger at udskifte de oprindelige vinduer med nye. Ofte gøres det med gode hensigter i sinde – nemlig at få det bedste og mest energivenlige samt holdbare vindue. Det er langt fra en god beslutning, da det bedste, mest energivenlige og holdbare vindue netop er det oprindelige.

Det skyldes flere ting. Arkitektonisk passer det oprindelige vindue bedre ind i bygningen, da det er hvad der oprindeligt er tiltænkt bygningen. Når du fjerner det oprindelige vindue, fjerner du en del af bygningens sjæl. De gamle ruder changerer i overfladen da de er håndlavede, og er ofte opdelt af sprosser, hvilket sammen med de gamle beslag og profiler medvirker til et mere æstetisk vindue.

**BÆREDYGTIGHEDEN**

I disse tider må vi i særdeleshed tænke på bæredygtighed i forhold til jordens klima og ressourcer. Her udmærker de oprindelige vinduer sig af flere grunde, men primært at materialerne, vinduerne består af, giver dem en utrolig lang holdbarhed. Gamle vinduer er lavet af kernetræ af langsomt

vokset fyr, som med dets naturlige harpiksindhold, giver en fremragende imprægnering. Maler man træet og beslagene med linoliemaling, kan vinduerne holde mange hundrede år.

Træ af samme kvalitet fås sjældent i dag, hvorfor meget få moderne vinduer kan måle sig med de gamle. Nye vinduer holder kun omkring 20 år, og den levetid forringes hvis de er af plastik,

aluminium eller trykimprægneret træ. Er vinduerne produceret i andre materialer end træ, beskadiger de desuden miljøet yderligere ved at udlede store mængde CO2 ved produktionen, frem for at lagre det, som ved trævinduer.

**ENERGIMÆSSIGE KVALITETER**

En anden ting, der gør de gamle vinduer mere bæredygtige end nye, er de-



FOTO: SØREN D. ANDERSEN

*Nye vinduer holder kun omkring 20 år, og den levetid forringes, hvis de er af plastik, aluminium eller trykimprægneret træ. Derfor er det en god investering at renovere dine gamle vinduer*



FOTO: RASMUS SANDORFF

*Gamle vinduer kan blive smukke igen, og renovering hjælper både klimaet og pengepungen. Her oprindeligt vindue i Humleby.*

res energimæssige kvaliteter. Supplerer man de oprindelige vinduer med en forsatsrude med energiglas, opnår man både en langt bedre U- og g-værdi, og dermed et langt mere energieffektivt vindue end et nyt vindue. Det er uanset vinduets materialer, og om hvorvidt der er tale om termo- eller energiruder.

Det skyldes, at vinduer med flere lag glas har et stort varmetab hele vejen rundt i kanten, hvor en afstandsliste adskiller glassene, uagtet om der

er tale om en »varm kant«, som ved såkaldte energivinduer. Energitalbet ved moderne glas forøges jo mindre ruderne er, hvorfor de er exceptionelt uegnede til småsprossede vinduer.

Om vinduerne er småsprossede spiller ingen rolle ved gamle vinduer kombineret med en forsatsrude, da de er næsten lige så energieffektive som almindelige gamle dannebrogsvinduer. Desuden afhjælper forsatsvinduer også store mængder støj, og giver

samtidig en masse lysindfald. Forsatsvinduer kan monteres på vindueskarmeren, eller som koblede ruder monteret på vinduesrammerne, så de åbner med ud og dermed ikke er til besvær.

## ØKONOMIEN

At de oprindelige vinduer er mere energieffektive, er også godt for økonomien. Man skal se på bevarelsen af vinduerne ud fra et totaløkonomisk perspektiv. En undersøgelse lavet af Raadvad Centret viser, at det er billigere at bevare og vedligeholde de gamle vinduer end at udskifte dem til nye.

Jeg håber, at denne opfordring vil bevirke, at flere bevarer deres værdifulde gamle vinduer og døre.

Til slut vil jeg opfordre til at vedligeholde de gamle vinduer efter traditionelle metoder med linoliemaling og kit. Hvis et vindue førhen er malet med plastikmaling, skal det fjernes ved at stryge med linolie, da vinduet ellers vil blive fugtskadet. Er dele af vinduet begyndt at rådne, må de dele udluses med nyt kernetræ, så vinduet igen kan holde flere hundrede år. ■

## AKKORD

# Dialog og sammenhold sikrede akkorden

**En af Danmarks største akkorder er ved at være afsluttet, og tilbage står et stort sjak med masser af gode erfaringer.**

TEKST: ANNE METTE OMØ CARLSEN · FOTO: SØREN D. ANDERSEN

Byggeriet af medicinalkoncernen Ferrings domicil på Amager strandvej har været i gang i mere end tre år, og her

har et stort samlet tømrersjak arbejdet og kæmpet sammen. James Goodley er akkordholder for sjakket og har væ-

ret med hele vejen. Han ser tilbage på nogle år med masser af gode erfaringer.

James fortæller om en proces, der ikke altid har været nem, med ny entreprenør midt i det hele, og flere udfordringer med arbejdsmiljøet.

## FÆLLES SJAK GIVER STYRKE

– Vi har stået sammen hele vejen, og stort set ingen er stoppet undervejs. Det har været rart at arbejde i et samlet sjak og ikke mange små, fortæller James Goodley.

Også fællestillidsrepræsentant i håndværkerfirmaet Jakon, Brian Rünitz ser, at der er rigtig gode erfaring med fra Ferring.

– At de valgte at lave en fælles akkord, hvide folk ind der kom og ikke

arbejde i mange mindre sjak, har været positivt. Det er ikke så tit vi ser så store sjak som her, siger Brian Rünitz.

Brian har været i løbende kontakt med folkene på pladsen, og kan se at de fleste af dem fortsætter videre sammen i fælles sjak, når byggeriet på Ferring slutter. Da sjakket var størst talte det 25 tømrere.

## KAMPEN OM TOILETTET

Undervejs har pladsen været præget af problemer med blandt andet adgangsvejene, dårlige skur- og toiletforhold. Problemer, som sjakket har takle fælles, og også fået andre faggrupper med.

– Vi har kæmpet nogle kampe her ude, og fordi vi har været så store og stået sammen har vi fået sejre, fortæller James, og kan også se tilbage på gode erfaringer med at få både elektrikerne og smede knyttet til. At stå sammen på tværs af faggrupper er ifølge James en stor fordel og sender et klart signal til ledelsen på pladsen

om, at det er nødvendigt at få ændret de kritisable forhold.

## SAMARBEJDE OG DIALOG

Noget som både James og Brian fremhæver er samarbejdet i sjakket og den positive dialog, som de har insisteret på hele vejen.

– Vi har forsøgt at være fleksible og indgå i en god dialog fra starten. Vi har været realistiske og vurderet hvilke kampe, der var værd at kæmpe, fortæller James. Sjakket formåede at tjene rigtig gode penge i deres år på pladsen, et resultat som ifølge James ikke var opnået, hvis de hele vejen havde sat hårdt mod hårdt.

## TALLENES TYDELIGE SPROG

De gode resultater og erfaringer ses ikke kun ved sammenholdet, men tallene taler også deres tydelige sprog. Akkorden lød på over 61.000 timer.

– Igennem perioden har vi haft 556 akkorderinger, hvoraf ingen er blevet afvist. Nogen har vi været tilbage og

diskutere, men der er ingen afvisninger, fortæller James Googley. Normalt bliver en del akkorderinger afvist undervejs, men den gode dialog har ifølge James været udslagsgivende.

– Vi har formået at bygge, og få vores akkorderinger godkendt uden at være uvenner, siger James.

## PRESTIGEBYGGERI MED BLAKKET RY

Byggeriet har tidligere haft alvorlige problemer, og før sjakket rykkede ind afslørede 3F en af de største sager om social dumping. To af de italienske entreprenørselskaber, som har arbejdet på byggeriet, blev i 2019 dømt i en voldgiftssag til at betale 7,6 millioner kroner for at have snydt 123 udenlandske ansatte.

Byggearbejderne kom blandt andet fra Italien, Rumænien og Albanien, og ud over ikke have have fået overenskomstmæssig timeløn er de også blevet snydt for feriepenge, pension og overtidbetaling. ■

*Sjakket på Ferring har gode erfaringer med at have et stort sjak og stå sammen. James Goodley (forrest) sammen med sjakket. Da de var flest, talte det 25 mand.*



## Forårsfest i Fællesklubben

Sæt kryds i kalenderen den 17. juni, hvor pensionisternes fællesklub afholder forårsfest.

Festen afholdes i BJMF, og nærmere info om festen sendes ud i løbet af maj.



## Gartnerens Seniorklub Første halvår 2022

**11. maj, kl. 10.00**

Den årlige Tivolitur  
Mødested: Tietgensgade 12.

**8. juni, kl. 10.00:**

Skovtur til Middelaldercentret ved Nykøbing F. Endeligt program og tilmelding ved mødet den 11. maj.

### Kontakt

Formand Sune Bøgh  
Katrinedalsvej 43, 2-4, 2720 Vanløse  
20120791, sune3f@hotmail.com

## Linoklubben for efterlønnere og pensionister

Vi mødes på Mølle Allé i musikhuset den 2. mandag i måneden, kl. 11.00.

Med kammeratlig hilsen  
Poul-Erik Næs, 40778942

## Seniorklubben TIB

Formand Erik Jensen, 25372231  
Kasserer Kirsten Højer Olsen,  
51352049

## MEFF Seniorklubben

Alle ordinære klubdage holdes i fagforeningen. Mølle Allé 26, 2500 Valby (Musikhuset)

### Bestyrelse

Formand: Finn Petersen, 40427335  
Kasserer: Birger Læbel, 25518205  
Best.medl.: Kurt Bidstrup, 22269010  
Best.medl.: Inger Isaksen, 25824677  
Best.medl.: Bjarne Larsen, 29824121  
Sup.: David Gibson, 40383044

## Murernes Seniorklub 2022



**Tirsdag 17/5, kl. 10.30**

Skurmøde (halvelveren)

**Søndag 12/6 og mandag 13/6**

Skovtur til Jylland

**Tirsdag 20/9, kl. 10.30**

Generalforsamling seniorklubben

**Tirsdag 18/10, kl. 10.30**

Skurmøde (halvelveren)

**Tirsdag 15/11, kl. 10.30**

Skurmøde (halvelveren)

**Tirsdag 29/11, kl. 10.30**

Julefrokost

Alle møderne foregår i kælderen. Mølle Allé 26 Valby hos BJMF.

Der er sørget for en bid brød og lidt til halsen.

Har du et forslag til emner til møderne, så tag dem med på næste klubmøde.

På bestyrelsens vegne  
Jørgen Bentzen

## JBTI-klubben



Klubbens medlemmer mødes hver tirsdag fra kl. 10.00 i Musikhuset Mølle Allé 26.

Der er kammeratligt samvær med mulighed for at nyde en øl/vand/kaffe og spille billard.

Der afholdes bestyrelsesmøde 1 gang i måneden.

Den anden tirsdag i måneden er der morgenbord med rundstykker, franskbrød og pålæg.

Villy Hansen  
30482253

## Murerarbejds-mændenes Efterløns- og Pensionistklub

Vi mødes den første tirsdag i måneden, kl. 10.00 i Smedjen, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

Er du murerarbejdsmand?  
Er du pensionist eller efterløner?  
Vil du med i klubben og møde kolleger?

Så ring til Palle Lund, 61374127

## Snedker-Tømrernes Pensionist- og efterlønsklub

Klubben optager alle tidligere TIB'ere

Vi mødes den 2. og 4. torsdag i måneden kl. 10.00 i fagforeningen, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

### Kontakt

Formand Ebbe Bay, 42291318  
Kasserer Poul Larsen, 36750774

### Bank

Arbejdernes Landsbank  
5327 0516262

# Ordinær generalforsamling i 3F BJMF

Torsdag den 19. maj, 2022, kl. 17.00-22.00  
Metal Hovedstaden, Nyropsgade 25,  
1602 København

## DAGSORDEN

1. Velkomst ved Claus Westergreen, formand
2. Valg af 2 dirigenter
3. Formalia
  - a. Valg af stemmeudvalg, 6 personer
  - b. Godkendelse af dagsorden
  - c. Godkendelse af forretningsorden
  - d. Protokol
4. Bestyrelsens beretning ved Claus Westergreen, formand
  - herunder behandling af arbejdsplan
5. Økonomi
  - a. Regnskab for 2021
  - b. Budget for 2023
  - c. Kontingentfastsættelse 2023
6. Indkomne forslag
7. Valg ifølge lovene
8. 3F Forbundskongres
  - a. Orientering om forslag til 3F-kongressen
  - b. Orientering om valg af delegerede til 3F-kongressen
9. Eventuelt

## VÆR OPMÆRKSOM PÅ

**§ 7 stk. 4** Alle medlemmer har adgang til fagforeningens generalforsamling med taleret. Stemmeberettigede på generalforsamlingen er alle betalende medlemmer.

**§ 7 stk. 10** Forslag, som ønskes behandlet af generalforsamlingen, indgives skriftligt til bestyrelsen ved formanden senest 5 hverdage før generalforsamlingen.

Forslag til udtalelser kan behandles umiddelbart på generalforsamlingen.

**Find alle dokumenter på [3f.dk/bjmf](https://3f.dk/bjmf)**



# BJMF

er en aktiv fagforening

Hver dag summer huset af liv. Klubmøder, foredrag, besøg af lærlinge, fester, grill i gården og medlemsmøder om faglige spørgsmål.

Fagforeningen er også aktiv uden for huset, og deltager i demonstrationer, aktioner, faglige møder, forhandlinger, pladsbesøg og arrangementer.

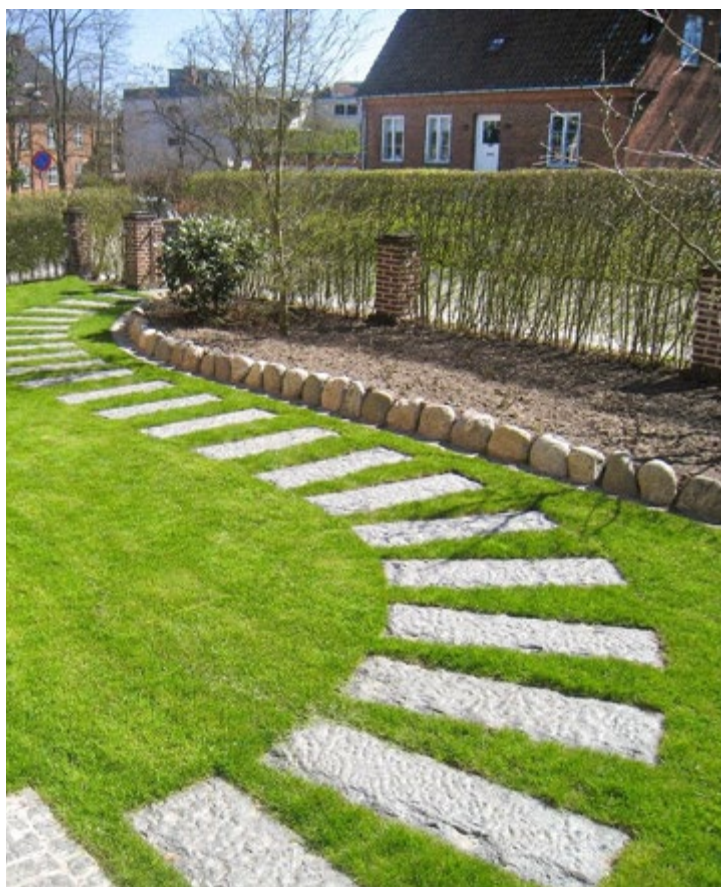
**Følg med i hvad der sker på:**



[3f.dk/bjmf](https://3f.dk/bjmf)



Facebook



## OK23-møde for grønne kolleger

Vi skal have nye overenskomster i 2023. Derfor skal vi have kigget vores overenskomster efter og lavet en brainstorm på hvad vi gerne vil have at Den Grønne Gruppe skal stille af krav til arbejdsgiverne.

**Kom og vær med sammen med gode kolleger**  
onsdag d. 11. maj kl. 16.00  
i Fagforeningen på Mølle Allé 26, 2500 Valby.

Tilmelding til Karina, karina.bossen@3f.dk tlf. 28930868  
eller Anja, anja.andrup@3f.dk tlf. 29886440

### PROGRAM

- 15.30 - 16.00 Sandwich og en øl/sodavand
- 16.00 - 16.30 Præsentation af deltagere og overenskomster
- 16.30 - 17.30 Overenskomst-forslag gruppearbejde
- 17.30 - 18.00 Opsamling i plenum og afslutning

## HUSK Generalforsamling i BJMF's Byggegruppe

Onsdag den 9. maj 2022, kl. 17.00  
Mølle Allé 26, 2500 Valby

### Struktør- og Betonklubben 2022

15/6	kl. 16	Åbent bestyrelsesmøde
21/9	kl. 16	Åbent bestyrelsesmøde
11/10	kl. 16	Generalforsamling i klubben
4-5/11		Fundament årsmøde i København
16/11	kl. 16	Åbent bestyrelsesmøde
25/11	kl. 15	Julefrokost

### Snedker-Tømrernes Brancheklub 2022

18/5	kl. 16-18	Bestyrelsesmøde
16/6	kl. 16-18	Bestyrelsesmøde
17/8	kl. 16-18	Bestyrelsesmøde
7/9	kl. 16-18	Bestyrelsesmøde
15-16/9		Bestyrelseskonference
5/10	kl. 16-18	Bestyrelsesmøde
12/10		Generalforsamling i ST-klubben
3/11	kl. 16-18	Bestyrelsesmøde
15/12	kl. 16-18	Bestyrelsesmøde

## A-klubben

Arbejdsløshedsklubben i BJMF  
– for alle medlemmer af fagforeningen.

Der er møde hver mandag kl. 10.00 i Smedjen,  
Mølle Allé 26, 2500 Valby.

## Kig forbi til SKOF-torsdage

Den anden torsdag i måneden fra kl. 15.00 i Musikhuset, ved fagforeningen, Mølle Alle 26, Valby.

SKOF er fællesklubben for Specialarbejdere i København og Frederiksberg.

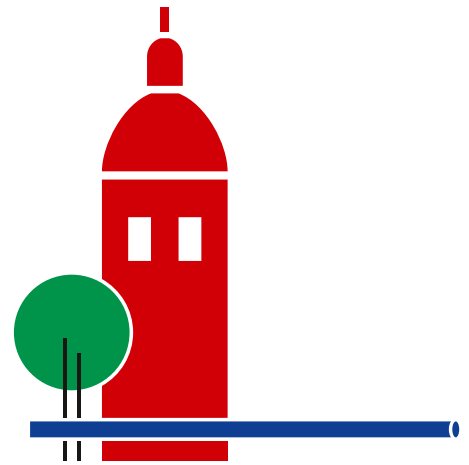
Vi mødes den anden torsdag i hver måned til en faglig snak og en øl eller en vand.

De forskellige klubber i SKOF skiftes til at arrangere.

Alle kolleger og venner er velkomne.

**SKOF's bestyrelse er til stede fra kl. 15-17, hvis du har nogle faglige spørgsmål.**

# Kalender



## MAJ

- 9/5** 16.00 Generalforsamling i Byggegruppen i BJMF  
**11/5** 16.00 OK23-møde for grønne kolleger  
**18/4** 16.00 Bestyrelsesmøde i Snedker-Tømrernes Brancheklub  
**19/5** 16.00 Generalforsamling i BJMF  
**30/5** 8.30 Introkursus for nye tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter

## JUNI

- 15/6** 16.00 Struktør og Betonklubben – Åbent bestyrelsesmøde  
**16/6** 16.00 Bestyrelsesmøde i Snedker-Tømrernes Brancheklub  
**17/6** Forårsfest i Fællesklubben for Seniorer i BJMF  
**25/6** 13.00 Fagenes Fest

## AUGUST

- 17/8** 16.00 Bestyrelsesmøde i Snedker-Tømrernes Brancheklub

## SEPTEMBER

- 7/9** 16.00 Bestyrelsesmøde i Snedker-Tømrernes Brancheklub  
**15/9** 16.00 Bestyrelseskonference i Snedker-Tømrernes Brancheklub  
**21/9** 16.00 Struktør og Betonklubben – Åbent bestyrelsesmøde

## Åbningstider i fagforeningen

### FAGLIG AFDELING

Mandag	7.00 - 15.30
Tirsdag	7.00 - 15.30
Onsdag	7.00 - 15.30
Torsdag	7.00 - 17.00
Fredag	7.00 - 12.00

### A-KASSEN

Mandag	8.30 - 15.30
Tirsdag	8.30 - 15.30
Onsdag	Lukket
Torsdag	8.30 - 17.00
Fredag	8.30 - 12.00

### SOCIALRÅDGIVERE

Tidsbestilling nødvendig!

Mandag	9.00 - 12.00
Tirsdag	9.00 - 12.00
Onsdag	9.00 - 12.00
Torsdag	9.00 - 17.00
Fredag	9.00 - 12.00

## Afdøde kolleger – æret være deres minde

NAVN	FAG	FØDT	DØD
Hasse Valdemar Jensen	Specialarbejder	04-01-1942	15-03-2022
Finn Bagger Andersen	Murersvend	13-02-1940	08-03-2022
John Buchholtz Lindberg	Specialarbejder	02-07-1958	07-03-2022
Erik Villy Hansen	Jernbanearbejder	04-01-1950	05-03-2022
Jesper Bjørn	Specialarbejder	01-03-1953	28-02-2022
Ole Per Olsen	Murersvend	10-08-1945	19-02-2022
Lars Ole Schou	Tømrer	14-05-1955	16-02-2022
Thomas René Hansen	Specialarbejder	02-06-1960	11-02-2022
Finn Dalgaard Carlsen	Værkstedsassistent	09-08-1049	01-02-2022
Elo Petersen	Murersvend	06-09-1939	17-01-2022
Otto Herreborg-Olsen	Håndværker	03-03-1943	13-01-2022
Hans Christian Jørgensen	Håndværker	30-06-1939	11-01-2022
Mogens Hou Petersen	Møbelsnedker	03-06-1947	10-01-2022
Henning Steenberg Poulsen	Murersvend	23-02-1939	06-01-2022

## Deadlines og udgivelsesdatoer for Fagligt Fokus 2022

### BLAD NR. 3 2022

Deadline: 8. august

Omdelt: 12. september

### BLAD NR. 4 2022

Deadline: 7. november

Omdelt: 12. december



# TILLYKKE!



I marts måned blev mange nye svende udlært, både tømrere, snedkere, murere, struktører og gartnere. BJMF ønsker dem alle stort tillykke og velkommen i fællesskabet. Her billeder fra tømrer og snedkernes hårde arbejde med svendeprøver.

FOTO: SØREN D. ANDERSEN

